

M A G

Mindennapok Gárdonyiban

IV. évf. 5-6. szám

2010. január - február

www.gardonyi.eger-sulinet.hu/iskolaújság

Keresztút 1.

Bevezető ima

Megváltó úr Jézus! Irántunk való szeretetből vetted válladra a keresztet és vitted a Kálvária hegyére. Engedd, hogy utadon lélekben végigkísérjünk! Adj résztvevő lelket, hogy szenvedéseidet veled együtt átéljük. Adj bánatos szívet, hogy bűneinket őszintén megsirassuk. Adj erős akaratot, hogy bűneinkből megtérjünk. Adj szeretetet, hogy ezen túl Istennek éljünk.

1. állomás JÉZUST HALÁLRA ÍTÉLIK
Halálra ítélték kegyetlen hóhérok!
„Feszítsd meg! Feszítsd meg!” A nép toporzékol!

Nem volt, ki megszánjon, nem volt, ki megvédjen,
Szörnyű fájdalomdon nem volt, ki enyhítsen!

2. állomás JÉZUS VÁLLÁRA VESZI A KERESZTET

A durva keresztfát átölelve vitted!
Szent vállad meghajlott, de erős volt hited!
Veled együtt visszük mi is keresztünket,
De nagyon nehéz, töröld le könnyünket!

3. állomás JÉZUS ELŐSZÖR ESIK EL A KERESZTTTEL

Súlyos volt a terhed, meggyötört a tested,
Nehéz a keresztfád, nem bírod már terhed,
Megbotlik a lábad, nincs, aki segítsen,
Szörnyű gyötrelmedben, aki megenyhítsen.

4. állomás JÉZUS ÉDESANYJÁVAL TALÁLKOZIK

Fájdalmas Szüzanyánk, arcod elhalványult!
Szemed tiszta fénye a könnyektől kihunyott.
Szent szívedbe zártad Fiaid szenvedését,
Megosztottad véle a megváltás bérért!

5. állomás CIRENEI SIMON SEGÍT JÉZUSNAK

Sírj és örvendj Simon, Jézus társa lettél!
Véres keresztútján új életre keltél!
Boldog királyi út a szent kereszt útja!
Ki Jézussal járja, az érzi és tudja!

6. állomás VERONIKA KENDŐJÉT NYÚJTJA JÉZUSNAK

Jézus keresztútján Veronika tette,
Ecce Homo – képét a gyolcsba égette!
Uram, gyűjtsd föl bennünk szereteted lángját!

Soha ne érezzük kegyelmed hiányát.

7. állomás JÉZUS MÁSODSZOR ESIK EL A KERESZTTTEL

Fájdalommal látjuk, hogy erőd fogytán,
S reszkető testeddel ismét földre rogytál!
Hányszor esünk mi is hibákba, bűnökbe,
Hányszor rászorulunk, Urunk kegyelmedre!

J A N U Á R

14. Félévértékelő osztályozó konferencia.

Már mindenki megkapta a 2009-10-es tanév 1. félévéről a tájékoztatót. Volt, aki örömmel nyugtázta munkájának gyümölcsét, volt, aki szomorúan szembesült a sikertelenségekkel. Az alábbi adatok segítségével tudjátok viszonyítani saját eredményeiteket.

Iskolánk tanulmányi átlaga 881 elbíralt diák teljesítménye alapján: 4,12. A legjobb átlagot elért osztályok a következők:

Nyolc – illetve kilenc – évfolyamos osztályok között 5. c: 4,52.

Két tanítási nyelvű gimnáziumi osztályok között a 10. k: 4,59.

A többi gimnáziumi osztályok között a 13. a: 4,48.

Szakközépiskolai osztályok között a 13. e: 4,15.

15. Iskolánk konditermében megérkeztek a felszerelések.

A terem 100 m²-es helyiség, amelyben az ATLAS SPORT által készített dálisárga gépeket vásároltunk 4 millió ft értékben. A gépek beszerzését, beállítását Halász Barnabás tanár úr végezte, és ő felügyeli a délutáni használatot is, mert a diákok csak tanári felügyelet mellett használhatják a termet. Ennek rendje:

hétfő 15.00 - 17.00 (kötelező tömegsport óra),
kedd 15.30 - 17.00,
szerda 15.00 - 16.00,
csütörtök 14.15- 16.00,
péntek 12.00 - 14.30.

Délelőtt az osztályt tanító testnevelők döntik el, hogyan használják a konditermet.

27. Tévéfelvétel iskolánk beiskolázásáról.

Az Eger Tv-ben a Pályaválasztás című műsorban dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő, Köböl Zsolt nevelési igazgatóhelyettes és beiskolázási felelős, Soós Tamás atya lelkipásztor szólhatott az iskolánkról. Az igazgatóhelyettes úr szavait idézzük: „Szintézist szeretnénk

Abszolút sorrendben a következő osztályok sorolhatók a legjobbak közé:

1. 10.K: 4,59
2. 5.C: 4,52
3. 13.K: 4,51
4. 13.A: 4,48
5. 10.A: 4,35
6. 12.K: 4,28

Kitűnő tanulók száma 49 fő (ebből a 10. K osztályban 10 fő).

A magatartás átlaga: 4,58 (Példás 560, jó 279, változó 38, rossz 4 fő); a szorgalom átlaga 3,99 (példás 258, jó 413, változó 170, hanyag 40 fő). A félév során nem hiányzott 82 tanuló.

Gratulálunk a legjobbaknak, a többieket pedig nagyobb szorgalomra, céltudatosabb tanulásra és pontosabb munkára ösztönözzük, hiszen mindenki érzi, hogy még lehet egy kicsit jobb eredményeket elérni. (A szerk.)

teremteni hit és élet között. ... Egy katolikus iskolának ez feladata, küldetése. ... Minden iskolában van valami többlet, mi a keresztény többlet tudjuk ajánlani.”

28. A ciszterci alapító atyák ünnepe. Iskolarádiós megemlékezés az első órában.

29. Nyílt nap a nyolcosztályos gimnáziumi képzésbe jelentkezők részére.

Már második alkalommal rendeztünk rendkívüli nyílt napot a leendő kisgimnazistáknak. Ez abban különbözik az iskolánkban lévő hagyományos nyílt naptól, hogy itt lehetőségük van a negyedikes kisdíákoknak és szüleiknek a tanórák látogatására. Ezáltal betekintést nyerhetnek az iskolánkban folyó oktató-nevelő munkába.

Az idei nyílt napon rövidített (30 perces) órákon vehettek részt a leendő ötödikesek. Matematika, latin, angol nyelv és magyar tantárgyakból tartottak a kollégák bemutató órákat. 11.00-tól megtekintették iskolánk szép, új tornatermét. 12.00-tól az 5.C osztály műsorral kedveskedett vendégeinknek a díszteremben (A János vitéz c. művet adták elő). Ezáltal izelítőt kaptak a kisdíákok és szüleik az 5.c osztály közösségi életéről. 12.30-tól dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő tartott általános tájékoztatót, majd 13.00-tól közös agapé (szeretetlakoma) volt a díszterem folyosóján. Ennek keretében lehetőség nyílt a kö-

vetlen beszélgetésre, a szülők és gyermekek bátran kérdezhettek az ötödikeseket és a tanárokat az iskolai életéről.

Véleményem szerint sikeres, tartalmas és Istennek tetsző volt ez a nap. A látogatók nagy száma mutatja, hogy van érdeklődés ez iránt a képzés iránt. Isten segítségét kérve

és tiszta az épület. Nagyon pozitív dolognak tartom a dupla tornacsarnokot. Tetszik az iskolában, hogy a tanulás mellett a sportot, a zenét és a különböző foglalkozásokat is fontosnak tartják. Azt is tapasztaltam, hogy a diákok fegyelmezettek. A latin nyelv tanítása is jó ötlet, hiszen az egyházi nyelvnek is ez az alapja. Az is jó, hogy az érettségire felkészítés is folyamatosan történik, és nem az „utolsó pillanatban” kapkodnak.”

„Nekem nagyon tetszett minden óra. Szép az iskola. A termek is szépek.”

„A matematika órán az egész számmal ismerkedhettünk meg. A latin órán a tanárnő vetélkedőt szervezett. Az angol órán a felszólító módot tanították. És ebben a magyar órán írom a fogalmazást, de a tornaórát is nagyon várom. Minden vágyam, hogy őstől ebbe az iskolába járhassak.”

remélem, hogy munkánkat jól fogjuk tudni végezni, mely vonzóvá teszi iskolánkat a diákok számára.

Karóczkai Júlia tanárnő, mk. vez.

Az alábbiakban idézzünk egy szülő és két tanuló írásos véleményéből: „Nagyon szép

F E B R U Á R

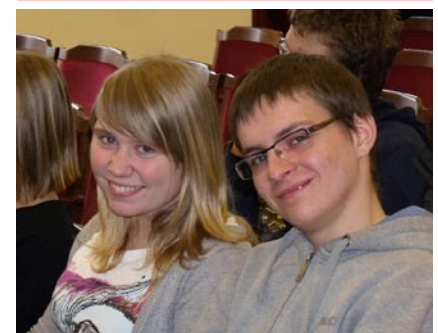
3. A „Polgárbarát városháza” program keretében a 12.B, C, a 13.A, E, K osztályok tanulói megismerkedtek a polgármesteri hivatal működésével.

A harmadik éve tartó program keretében az idén 1600 tanulót várnak. Tanulóink találkozhattak a város díszpolgáiraival, dr. Seregély István nyugalmazott egri érsek atyával és a Pulh Sándorral, az 1994-es labdarúgó VB-döntő játékvezetőjével. Aztán előre ismertetett témáról a választott polgármesterrel és képviselőtestületi tagokkal testületi ülést tarhattak.

3. Lengyel zárandokcsoportot fogadtunk iskolánkban. A dísztermi programon a 12. K osztály és a Przemyslbe induló 20 diákunk vett részt. A zárandoklatról Molnár Mirjam - mint a zárandoklat egyik szervezője - tájékoztatt bennünket.

A Varsó- Czestochowa gyalogos ifjúsági zárandoklat minden évben augusztus 5-14-ig tart. Immár harmadik éve vesz benne részt egy szervezett magyar gimnazista és egyetemista korosztályú csoport, amely csatlakozik a lengyel zárandoklat egyik lelkes közösségéhez, és így alakít egy nemzetközi 150-200 fős csapatot. A magyarok augusztus elején utaznak ki Varsóban,

ahol a Szent Tádé plébánia hívei szállásolják el őket. A pár szabad nap alatt egymás közti ismerkedés, városnézés, a lengyelek megismerése a program. Miután a nagy csomagok egy tehervívő kocsira kerültek, augusztus 5-én kora reggel indul mindenki útra. Minden

Események

nap hasonló program vár: 35- 40 km gyaloglás, ima, rengeteg éneklés (a magyarok is sokszor megkapják a mikrofont), beszélgetés, szentmise, pihenés, ismerkedés. Este fálvakban leszünk elszállásolva, a házak mellett sátrakban és pajtában lehet aludni. Minden este

Események

közös imával zárul. A zárándoklat alatt rengeteg örömet, másoktól segítséget, lelkesedést kapunk!

Az út anyagi vonzata (kerekítve, még nem tisztázott teljesen): útiköltség Budapest-ről oda-vissza kb. 1400 Ft, beiratkozás: 7000 Ft. A hideg élelmet

Események

magunkal visszük, illetve ott is megvásárolható.

További információ: molnar.mirjam.kinga@gmail.com

4-5. Igazgatói szünet

8-17. *Köböl Zsolt* nevelési igazgatóhelyettes, *Kis Sarolta* tanárnő, *Utasi Tamás* és *Kovács Ottó* tanár urak kíséretében 20 tanulónk a lengyelországi Przemysl város Kanty Szent János Gimnáziumába látogatott a testvériskolai kapcsolatok erősítésére. Az eseményről képes beszámólót olvashattok a 7-9. oldalon.

11. Kollégiumi bál a Bartakovics Béla Megyei Művelődési Központban. Azaz a „Géza-bál”, amely - ahogy szokott - fergetes hangulatban telt el, s biztosan emlékezetes marad annak, aki mennyasszonyi ruhában életében először táncolhatott. Ugye így van?!

12. Farsang a kicsiknél – az évszázad mulatsága

„Pénteken már délelőtt mindenki kérdezgette egymástól: te minek öltöztöl be? Te mi leszel a farsangon? Az izgalom kézzel tapintható forróságot eredményezett a fagyos idő ellenére is. Az 5. és a 6. osztályosok lázban égtek az esti „buli” miatt, a 7. osztály már rutinosan várta a számukra „szokásos” programot.”- így kezdte beszámolóját *Balogh Attila* tanár úr, a 7.C osztályfőnöke, majd részletesen írt a programról. Nehány mondatot idézünk, és a jelmezverseny eredményei mellett néhány képpel idézzük az est hangulatát. - „A program 4 órakor kezdődött, ... a jelmezes felvonulással a szülők és a zsűri gyűrűjében. ... A közel 40 ötletes alkotás közül kellett a zsűrinek kiválasztania a legszebbeket, és bizony nagyon nehéz dolguk volt. Barnáné Fekete Mónika, Varga Gyuláné Erzsike, Bata Zoltán és Bisztriczki Zoltán tanárok alkották a bizottságot.

Egyéni kategóriában 1. helyezett *Somogyi Kristóf* 5.C, („a pöttyös az igazi”, azaz Túró Rudi). 2. hely *Jurányi Viktória* 5.C (sárkány). 3. hely megosztva *Jakab Ádám* 5.C (hajléktalan) és *Zsindely Bettina* 5.C (Hermione) jelmezes öltözetéért.

Csoportos kategóriában az 1. hely *Sasi Kira* 5.C és *Jóna Sára* 5.C, 2. hely a 7.C osztályos lánycsoport, *Ondrésik Lilla*, *Berecz Bettina*, *Gaál Szabina* és *Bodnár Zsófia* („fejkendős öregasszo-

Események

nyok). 3. hely a 7.C *Kada Julianna*, *Serfőző Dalma* és *Verebélyi Gabriella* (a boszorkány és teremtményei).

Műsoros kategóriában 1. hely *Szabó Anita* 6.C (tornászlány szalaggyakorlatával), 2. hely *Bíró Ivett* (karatés lány karate gyakorlatával), 3. hely *Rácz Gergő* 5.C (az iskola rabja).

„A zsűri különdíjban részesítette Feketéné Kovács Ildikó tanárnőt, aki *Minerva McGalagony varázslónőnek öltözött be*, Karóczkai Júlia tanárnőt

Események

és *Szegedi Fanni* 6.C osztályos tanulót, akik *arab sejknek öltöztek be, és végül Balogh Attila tanár urat, aki bohócjelmezbe bújt erre a napra.*”

A karaoke versenyben *Bisztriczki Zoltán* tanár úr osztotta a helyezéseket. Az 1. hely *Kerekes Kristóf* és *Zelev Erik* 6.C, a 2. hely a 7.C osztály leánytrója: *Balogi Gyöngyvér*, *Huszár Mónika* és *Kollár Dorottya*. 3. helyet nem osztott a zsűri. Minden jelmezes csokoládé jutalmat, a díjazottak emellett oklevelet

Események

is kaptuk.

„Este 8 óráig táncoltunk és énekel-tünk, és a rengeteg csillogó szempár elvarázsolt minket, tanárokat is. Úgy vélem, hogy ezek a rendezvények megmaradnak a gyermekek emlékezetében, és az ilyenkor szerzett emlékekkel gazdagodva mindenki egy kicsit még jobban gárdonyissá válik, ez az érték még jobban összehoz és összetart minket.”

15. Az érettségi és szakmai vizsgára jelentkezés határideje.

16. Valentin-nap az A-sok bulija.

Idén a mi osztályunkra, a 11. A-ra jutott a feladat, hogy megszervezze a partit. Nagyon sok fáradtságos munkát, precíz, pontos tervezést, kivitelezést, időt és energiát igényel egy ilyen bulinak a megszervezése. A mi osztályunk vállalta a fáradtságot és igyekezett az elvárásoknak maximálisan megfelelni. *Nagy Kitti* és *Tóth Eszter* voltak a főszervezők, munkájukat szívvél-lélekkel végezték. A feladatokat az osztályban precízen kiosztották a megfelelő emberekre, a műsorhoz remek forga-

tőkönyvet írtak, a zenétet is nagyszerűen válogatták össze. A sok feladat elvégzése összefogta az osztályt, igyekeztünk magunkból a legtöbbet, a legjobbra kihozni, és ezáltal közelebb is kerültünk egymáshoz. Mikor a díszteremben elpróbáltuk a műsort, éreztük, hogy egy ilyen munka nemcsak nehéz, hanem élvezetes is. Nagyon jól kijöttünk egymással, én minden próbán remekül szórakoztam.

Aztán eljött a kedd, a nagy nap. Hatodik óra előtt megérkeztek a pólók. Mikor felvettük azokat, a feszült izgalom mellett felszabadító hangulat lett úrrá az osztályon, ami bátorságot és magabiztosságot keltett a szívünkben.

A műsorok 17 órakor kezdődtek, mi voltunk az első előadók. A jelmezek és a díszletek fantasztikusak voltak, *Kiss Gergely* és *Holló Kristóf* bevonulása görög istenként az osztályteremünkbe nem kis hatást keltett a lányok körében. Az előadás előtt mindannyian nagyon izgultunk, én a fejemben egyre csak mondogattam újra és újra a szöveget. Aztán a nézők arcán lévő mosolyok, nevetések láttára felbátorodtunk, és mindenki nagy átéléssel, élvezettel játszotta a szerepét. *Fedics Miklós* tanár úr megjelenése a színpadon pedig szó szerint varázslatos volt. A nézők tátott szájjal és a nevetéstől könnyes szemmel tapsoltak öt percen keresztül.

Események

A darab után a Hupikék törpikék Valentin-napi dalát énekeltük, ami szintén emlékezetes volt. A nézők pozitív véleménye szerint a műsor sikeres volt. A lelkünk megnyugodhatott, mert a nehezén már túl voltunk.

A Valentin-nap parti részét a Szent József Kollégium pincéjében tartottuk. Mikor az osztályok levonultak a pincébe, féltünk, hogy kevés lesz a hely, de mindenki szerencsésen elfért. Miután az összes csoport megérkezett, megkezdődött a verseny. Az első feladat az Eger-tótó kitöltése volt, melyet *Horváth Ráhel* állított össze, és igen mulatságosra sikeredett. Utána teaivó verseny következett. A résztvevők szerencsések voltak, mert elmondásuk szerint a teának nem volt túl jó, de túl pocskék íze sem. Ezt követte a Twister nevű játék, melynek résztvevőit máig nem irigylem. A játékot *Nagy Bence* vezette, aki igen nagy örömmel és átéléssel „szívatta” diáktársait. A Twister után a lányok számára vicces, a fiúk számára gusztustalan feladat következett: minden csoportból két fiúnak ki kellett egymást rúzsoznia és meg is kellett puszilnia. Akinek a legtöbb rú-

Események

zsfolt volt az arcán, az nyert. A feladatot tapsvihar, hahotázás és nevetőgörcsök kísérték. Ezek után még sok más vicces feladat következett, a szívatás a karaoke-val zárult.

A szavazások eredményeképpen idén a szívkirály *Varga Viktor* lett, a szívkirálynő pedig *Veres Eszter*. A szívkirály és a szívkirálynő táncát tapsvihar és ujjongás kísérte, majd a másik két jelölt is beszállt a táncba, tanáraikkal együtt.

A Valentin-nap ezzel a többi osztály számára véget ért, a 11. A számára még nem. További 10 percen keresztül táncoltunk és buliztunk jobbnál jobb zeneszámokra, annyira jó hangulat volt, hogy nem bírtuk abbahagyni. De a legszebb része csak ezután következett: *Kovács Juditnak (Jucinak)* aznap volt a születésnapja. Énekeltünk neki, majd mindannyian köré gyűltünk és megöleltük. Ott abban a pillanatban körül vette az egész osztályt a barátság, a szeretet és az összetartás. Hihetetlenül csodálatos élmény volt! Ezután még lelkesebben táncoltunk, de - sajnos - későre járt, és haza kellett menni. A pincében mindent visszapakoltunk a helyére, ki-

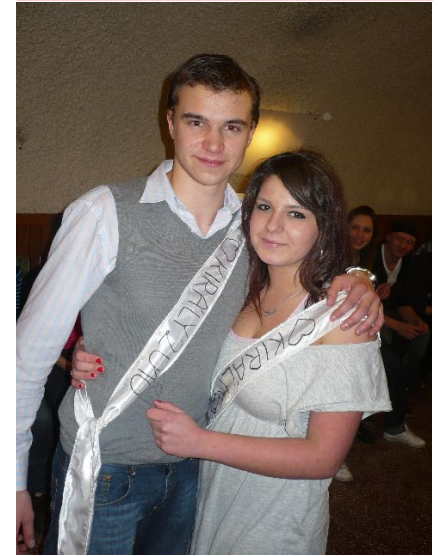
Események

takarítottunk, közben a szívünket átjárta a siker és az öröm érzése.

Mikor hazaértem a családdal kétszer megnéztük a műsorunkat, melyet édesanyám vett föl kamerával. Emlékezetes nap volt! Köszönöm szépen ezt az élményt minden kedves osztály-és diáktársamnak! Nagyon szép volt!

Varga Ábel 11. A

S mindezeket hitelesíti néhány fénykép:

Beszélő kövek

Ez az elnevezése annak a két éves programnak, amelynek keretében a lengyelországi Przemysl városának egyik iskolájával a közös történelmi múlt megismerésének szándékával egy évben kétszer tíznapos találkozót tartunk. A mostani találkozóról számol be Dani Odett és Szolcsák Virág 10.A osztályos tanuló.

Őszintén megvallva nem volt kellemes érzés, mikor a buszból kiszállva cipőm talpa alatt újra hazám földjének cuppogó sarát érezhettem. ez ugyanis fájón és vakító fényvel világított rá arra a tényre, hogy a 10 napja tartó, lengyelországi álom véget ért, itthon vagyok. Az álom akkor kezdődött, amikor február 8-án, hétfő reggel húsz izgatott gyerek és négy kísérő tanár elindult Przemyslbe, hogy aztán este végre lengyel földre, pontosabban órára léphessen.

A kezdeti nehézségek - elefántmértű bőröndök, térdig erő hó - leküzdé-

se után - noha még kis csapatunk tagjai sem ismerték igazán egymást - zenés bemutatkozó játék közben ismerkedtünk újdonsült lengyel barátainkkal. A nevük szokatlan kiejtési módja belekerült abba a káoszba, amelyben egyik döbbenetes kérdés: „Vajon miért van uborka a levesben?”. Pár nap elteltével szerencsére egyre tisztább lett a kép. Már ki tudtuk ejteni a neveket, és felismertük hozzá az arcokat. Már tudtuk, hogy ki érzi magát jól a korcsolyacipőben vagy éppen a síbakancsban. Sőt, az első pillanatra ijesztőnek mint csábítóknak tűnő leves valójában egész finom volt.

Sok időt töltöttünk a város utcáinak és nevezetességeinek felfedezésével. A csúszós utakon egyensúlyozva meglátogattuk a Pipa- és Harangmúzeumot, az Egyházmegyei Múzeumot, Kalwaria Paclawska-t (a ferences testvérek által lakott monostort, mely nevezetes búcsújáráhely az ukrán határ szélén) és közben szoftuk az angol nyelvű idegenvezetést, angolul társalogtunk barátainkkal. Meglátogattuk még kra-

sisczyni várkastélyt, (erről látható egy fénykép az újság első oldalán - szerk.), a téli kerttel lovaskocsi és hintó múzeummal is felszerelt lañcuti kastélyt. Közös részt vettünk angol, testnevelés, földrajz, biológia, történelem órákon is. A Valentin-nap alkalmából még egy iskolai diszkóban is részt vehettünk. Jártunk a magyar katonák sírjait rejtő temetőben, ahol koszorúztunk és imádkoztunk. Fürödtünk két uszodában, a vasárnapot mindenki egy lengyel családban töltötte. Megismerhettük a lengyel konyhaművészet néhány alkotását, a zöldségfélék sokszínűségét, s a mindennapok szokásait. S megállapíthattuk, hogy az első pillanatra látható különbségek ellenére sok dologban nagyon is hasonlóak vagyunk.

Külön kell szólni a konferencia napról, amely a lengyel néptáncokat és népviseletet is megmutató kultúrmasorral kezdődött. Az iskolában pedig az lengyel és magyar diákok angolul bemutatták nemzetük zenekultúráját. Míg a lengyelek a rock és a beat zenére helyezték a hangsúlyt, addig nálunk

Események

Események

Események

az előadások kis magyar zenetörténetet jelentettek. Mert a népi hangszerek mellett megidéztek Bakfart Bálintot a XVI. századból, Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bartók Béla művészetét. Sőt a lengyelek nagy romantikus zeneszerzőjét, Chopint is. Különleges esemény volt, hogy *Fodor Matyi* még énekelt is egy népdalt. Ezzel illusztrálta a népdalgyűjtő Kodály munkásságát, s azt a feledékenységét, amivel a zenei anyagot elfelejtette csatolni az előadásához.

MERT NEM LEHET FELEDNI

Február 25-én, a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja alkalmából *Balogh Margit* a MTA

Társadalom kutató Központjának igazgatója tartott megemlékezést iskolánkban. Az előadásának a

témája a katolikus egyház elleni kommunista politika a 40-es évek második felében. Rendelkezésünkre bocsátotta előadásának kéziratát, amelyből kivonatoltan, kétrészes beszámolót készítettünk. Tesszük ezt azért, mert a tankönyvekben szűkszavúan írnak e témáról, s abból a célból, hogy legalább a mi diákjaink (és olvasóink) legyenek birtokában ezeknek az ismereteknek.

Az 1945 és 1948 közötti koalíciós kormányzás egyházpolitikai intézkedései három nagyobb területet érintettek:

I. Az egyházak gazdasági hatalmát az 1945. évi földreform törte meg. Az egyházi birtokok kárpótlás nélküli kisajátításával bekövetkezett a hatalom alamizsnájától és a hívek áldozatkészességétől való anyagi függés, amire az egyházak nem voltak felkészülve.

II. A második lépés az egyházak politikai, közéleti és kulturális aktivitásának visszaszorítása, majd felszámolása volt. 1945. áprilisától megszűnt a közvetlen összeköttetés a Vatikánnal. 1946 nyarán betiltották a katolikus és protestáns egyesületeket. 1949 elejére felmorzsozták a katolikus világnézeti pártokat. Mind gyakrabban akadályoz-

Mindent összevetve felejthetetlen volt ez a tíz nap, s az igazat megvallva nem is akarjuk elfelejteni. Kis csapatunk nevében őszintén köszönjük mindenkinek, aki lehetővé tette ezt az utat. Köszönjük a lengyel barátainknak az emlékeket, a kedvességüket, a szívélyes vendéglátást. És nem utolsósorban nagyon köszönjük kísérőtanárainknak a türelmüket, melyre olykor igencsak szükségük volt. S végül reméljük, hogy júniusban - amikor a len-

ták az egyházi rendezvényeket, körmeneteket, búcsújárásokat, zarándoklatokat. Az egyházi könyvkiadókat és sajtót 1948–1949-ben államosították.

III. A harmadik csapást az egyházak oktató-nevelő pozíciójára mérték. 1948 júniusában államosították a felekezeti iskolákat, majd idővel a kórházakat, az árvaházakat, valamint a szociális és nevelőotthonokat is.

Ifjúsági csoportok és papjaik elleni fellépések 1945--1946

A BM 1946. július 18. és 27. között a KALOT 611 helyi egyesületét osztotta fel. A felosztások ürügyül egy merényletsorozat szolgált:

1. Olofsson Placid bencés szerzetes esete. A korabeli sajtó szerint Dietzl László másodéves gépészmérnök és Unden László másodéves jogász a Kamaraerdőben „meggyilkoltak” egy őrmestert – aki valójában baleset áldozatául vált. Vezetőjüknek Olofsson Placid bencés, Vágh József jezsuita szerzeteseket és Kölley György papnövendéket, országos kiscserkészvezetőt állították be. A gyilkosságon kívül szovjetellenes kitételeket tartalmazó röpcédulázás is felmerült ellenük, ez utóbbi nem alaptalanul.

2. Kiss Szaléz gyöngyösi ferences barát és a KEDIM. 1945–1946 folyamán a központi sajtótájékoztató nyomán született cikkek a gyanúsítottak terhére 5 gyilkosságot, 2 sikeres és 1 sikertelen rendőrörsök elleni támadást rótták fel.

1946. május 3-án lényegében készen állt az egész szervezkedés meséje: az Amerikai Egyesült Államokban évekig élt P. Kiss Szaléz, a Független Kisgazdapárt helyi szervezetének alelnöke, a Kisgazdapárt országos választmányi és a Független Ifjúság Országos Tanácsadó Testületének tagja, továbbá a gyöngyösi KEDIM (Keresztény De-

gyel diákok érkeznek hozzánk - ilyen remek élményekkel és emlékekkel lesz része vendéglátóknak és a vendégeknek egyaránt.

A teljesség igénye nélkül néhány felvétel arról, hogy mit láttunk, és mit csináltunk, mert szeretnénk, ha szeptemberben a 8. és 9. évfolyamból 20 új diákot elvihetnénk Lengyelországba. (Már most is lehet jelentkezni!)

mokratikus Ifjúsági Szövetség) elnöke, a város politikai életének (is) ismert személye, merényletek elkövetésére biztatta a hozzá rendszeresen eljáró ifjakat, a gyilkosságok után föloldozta őket, útmutatást adott fegyver, kézi-gránát, lőszer és egyéb robbanóanyag szerzésére. A cikkek szerint mindezt Mindszenty József hercegprímás tudtával és beleegyezésével tette. A cél úgy mond Habsburg Ottó visszatérésének fegyveres támogatása volt.

Tény, hogy voltak merényletek, azokat valakinek vagy valakiknek el kellett követni. Úgy tűnik, hogy – szemben a több tucat ártatlan, főleg kiskorú elítélttel – hét fiatal terhére róhatóak a bűncselekmények.

A vezér Kizmann Ottó gazdasági iskolai tanuló volt. A visszaemlékezők szerint személyes bosszú vezérelte: szovjet katonák a szeme láttára erőszakolták meg édesanyját. Egykori szomszédja szerint viszont a katonák sikertelenül próbálkoztak, a férj elzavarta őket. Tehát nem személyes bosszúról, hanem a háborús körülmények közt kamaszodó, mentálisan zavart és éretlen fiatalember cselekedetéről van szó. Kizmann egyébként rendkívül aprólékos, szinte már hengegő vallomást tett a rendőrségen. Ez Kizmann Ottó bűnössége mellett szól. A fiút kivégezték. Ugyancsak halálra ítélték ifj. Kiss Sándort és Bodnár Lászlót, másik négy fiatal 10–10 évi, Szovjetunóban letöltendő szabadságvesztéssel sújtottak.

Bizonyos, hogy ők heten nem vettek részt egyszerre mindegyik akcióban. A gyilkosságokat szinte kizárólag Kizmann hajtotta végre, a rendőrbiztoságok elleni támadásoknál viszont többen megjelentek. Álarc mögé rejtőzve férfias kalandként, igazi hőstettként élhették át a rendőrök fegyvereinek megszerzését, s mellesleg jó mulatságnak tűnt kiadni a vezényszót: gatyát letolni!

Sztálin fényképét levizelni!

P. Kiss Szaléz esetében a gyónási titok megsértése vagy megtartása kulcskérdés, de kétséget kizáróan nem megválaszolható. Azt biztosan lehet állítani, hogy a páter által aláírt kihallgatási jegyzőkönyvek hol a gyóntatószéket, hol egy pusztai beszélgetést jelölnek meg információforrásnak. De azt is tudjuk, hogy kegyetlenül megkínozták. Akik látták őt Sopronkőhidán, alig ismerték fel papjukat a cigarettával égetett, felpuffedt, járóképtelen véres testben...

A Kiss Szaléz-ügy vádlottjait eredetileg a népbíróság ítélte volna el. Ám a Budapesti Népbírószék átadta őket a Szovjet Katonai Törvényszéknek, s az ítélkezett a fele részben gyermek, fele részben nagykorú fiatalember fölött. Szakszerű tolmács híján a bíró kézzel mutatta a kihirdetett ítéletet, amiről az érintettek először azt hitték, hónapban értendő... Tévedtek. Évből a legkevesebb büntetés 7 esztendőre szólt, ennyit a kiskorúak kaptak. A többiek 10 évet, kivéve a négy halálra ítéltet (Kizmann, Kiss, Bodnár, Kiss Szaléz).

3. Oktogon téri (= November 7. téri) merénylet.

A civil egyesületek felszámolásának közvetlen ürügyét az 1946. június 17-én történt tragikus kimenetelű merénylet adta. Egy Pénzes István nevű fiatalember a fővárosi Teréz körút 15. sz. ház padlásáról tüzet nyitott az utcán haladó szovjet katonákra. A lövöldözésnek egy szovjet tiszt, egy közkatona és egy magyar lány esett áldozatul. Bár a helyszín igen közel esett az Andrássy út 60-hoz, mégis csak egy óra múlva szálltak ki a politikai rendőrség emberei, de már csak a tettes elszenesedett hulláját találták meg. A boncolási jegyzőkönyv szerint a merénylő öngyilkos lett a lövöldözéshez használt fegyverrel. A rendőrség arra a következtetésre jutott, hogy nem egyéni vállalkozásról volt szó, a merénylőnek segítőtársai is lehettek.

A kommunista Szabad Nép június 19-i tudósítása meg is nevezte a halott merénylő szervezeti tagságát: „össze-égve, holtan megtalálták az egyik merénylőt: egy kalotistát vagy cserkészt.” Másnap még határozottabban megismételte: „Bizonyos, hogy a gyilkos 17–18 éves diák és KALOT-cserkész.” Más pártok napilapjai Péter Gábor vezérőrnagynak a helyszínen mondott

nyilatkozatát ismertették: „Feltevésük szerint a merénylő egyedül volt, de amikor látta, hogy a rendőrség és az orosz katonaság körülvette a környéket, öngyilkosságot követett el.”

A szovjet katonák ellen elkövetett orvtámadás a fegyverszüneti egyezmény megsértését jelentette. Rajk László belügyminiszter hasonló esetek ismétlődésétől tartva a június 18-i rendkívüli ülésre összehívott Minisztertanács elé vitte a terrorcselekmények megelőzéséről szóló javaslatát. A június 25-én tartott minisztertanácsi ülésen elfogadott javaslat alapján sorozatos vizsgálatokat és házkutatásokat tartottak több katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben, katolikus egyházi középiskolákban és internátusokban.

Pócspetri

A tanúvallomások alapján Rákosi Mátyás határozta meg a kezdetektől az eljárás menetét. Ám a szálak szövésében személyesen vett részt Péter Gábor, Décsi Gyula, az ÁVO nyomozója, Kádár János, a MKP főtitkár helyettese, Rajk László belügyminiszter, Timár István, az ÁVO helyettes vezetője. Rajk a jogi konstrukciót is elmondta Timárnak, amely szerint Asztalos János már hetek óta uszította a falu lakosságát, vagyis felolvasta Mindszenty bíboros pásztorleveleit, sőt azokat kiegészítette a rendőrség és a Szovjetunió elleni uszító beszédekkel is.

Décsi Gyula 1989-ben tett vallomása szerint június 4-én ő táviratban arról tájékoztatta a belügyminisztériumot, hogy a puska dulakodás közben sült el, és az volt, a véleménye, hogy a tényállás nem alkalmas statáriális eljárás lefolytatására.

Timár István azt az utasítást kapta Péter Gábortól, hogy keresse fel Ries István igazságügy-minisztert. Az utasítás egyértelmű volt: a párt felső vezetésének és személyesen Rákosi Mátyásnak is az a kívánsága, hogy a papot bíróság elé kell állítani, mert például kell statuálni.

Az 1989-es tanúkihallgatáson Olti Vilmos - az eljáró bírói tanács elnöke - Jávor Iván tanúvallomását megismerve arra emlékezett, hogy Ries azt kérte, mutassa be neki az elkészített ítéletet a kihirdetés előtt.

1948. június 11-én a Budapesti Büntetőtörvényszék mint rögtönítélő bíróság Asztalos Jánost szándékos emberölésre való felbujtás és Királyfalvi

(Kremper) Miklóst, horthysta zászlóst” szándékos emberölés büntette miatt halálra ítélte. Mindkét elítélt kegyelmet kért. Bodonyi Márton államügyész egyik elítéltet sem tartotta kegyelemre méltónak. Jávor Iván arról nyilatkozott, hogy Asztalos Jánost kegyelemre ajánlja, mert hozzájárult a felkavart nyugalom helyreállításához, illetve a demokrácia és az egyház közötti megbékélés miatt az ítélet végrehajtása nem szükséges. A kegyelmi tanács a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

A Mindszenty-per

Mindszenty letartóztatásának időpontját személyesen Rákosi Mátyás döntötte el. A hercegprímást 1948. december 26-án vasárnap, este hat órakor hűtlenség, a köztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés, kémkedés és valutaüzérkedés gyanújával vették őrizetbe. A primási palota személyzete tiltakozásképp a Himnuszt énekelte. Mikor már vagy hatodszor kezdtek bele, Décsi alezredes megelégelte, s közölte: akárhányszor elénekelhetik, de semmi értelme nincs, mert a tényeken nem változtat. Mindszenty egy ekkortájt írt levelében kijelenti, „hogy semmiféle vallomást világi hatóság előtt nem teszek. Ha ilyenről hallanak, Tiszteendő Testvérek, tekintsek semmisnek. Ha ilyen irányú kézírást vagy aláírást rám bizonyítanak, azt ne tekintsek hitelesnek, mert azt csak előttem ismeretlen módszerek hatására emberi testem gyöngesége íratta.” December 29-én került nyilvánosságra, hogy a korábban letartóztatott Zakar András primási titkárral és Mindszenty bíborossal együtt még 13 fő a vádlottak padjára kerülnek.

Az Andrássy út 60-ban azonnal megkezdődött a bíboros vallatása. Meztelenre vetkőztették, tatárcsikos bohócruhába bújtatták, elkobozták reverendáját, breviáriumát és minden apró-cseprő személyes holmiját. Céllal egy első emeleti, levegőtlen, sötét, kb. 20 négyzetméteres szoba szolgált. Mindszenty mellé nem tettek be fogdaügynököt, jobbnak látták, ha az őrség maga költözik be hozzá: négyen vigyáztak rá éjjel-nappal. Őrői szinten versenyeztek a trágárságban. Éjjel tizenegytől hajnalig túlesett az első kihallgatáson és három gumibotozáson. Fogcsikorgatva, sajtó testtel, de erős lélekkel tűrte megaláztatását.

Az államvédelmi munka eredmé-

neyeit az 1949. január közepén megjelentetett Sárga könyv (hivatalos címén: A Mindszenty bűnügy okmányai) volt hivatva bemutatni. A könyv torzításai, félremagyarázásai, hamis hivatkozásai és durva hazugságai ügyesen úgy vannak összeszöve, hogy a gyanútlan olvasó azt hihette: az évszázad bűnözőjét sikerült fülön csípni.

A Sárga könyv bemutatja a hercegprímás „büntetteit” bizonyító dokumentumokat is. Közöttük van a hercegprímás saját kezűleg írt vallomása általános politikai magatartásáról. Az 1989-es perújítási nyomozás során a Legfőbb Ügyészség írás és nyelvész szakértőket is felkért számos irat megvizsgálására. Véleményük szerint a vizsgálat feljegyzések, vallomások és aláírások egyazon személytől, minden kétséget kizáróan Mindszenty Józseftől származnak. Tehát a „Magyar nemes vagyok” kezdetű irat eredetiségét is megállapították, de azt is, hogy ennek a vallomásnak az írásakor – a kézírás koordinációjának szétesése, a vonalvezetés minőségének alacsony színvonalán alapján – Mindszenty szellemileg kimerült, fizikailag legyengült állapotban és „rendkívül szubjektív íráskörülmények között” volt. Nem zárható ki egy előzetesen megadott „témavázlat”, sőt talán konkrét tartalmi elvárásokat is megfogalmaztak a szerzővel szemben. A helyesírási hibák magyarázata a tudatos torzítás lehet: az, hogy ily módon lehet álcázni, később esetleg tagadni a szerző személyét. Az is lehet, hogy sokkal egyszerűbben történt minden. Azaz többször is megfogalmaztatták, átíratatták vele a szöveget, miközben egyre kimerültebb és fásultabb lett, végül már azt sem tudta, hogy mit ír és mit csinál. Ez magyarázhatja az elemi hibákat. Teljes bizonyosságra talán soha nem lehet jutni.

Az 1949. január 11-i kihallgatási jegyzőkönyv már az avatlatlan számára is diktálásról árulkodik, mert olyan kifacsart mondatokat tartalmaz, amelyek nem Mindszenty sajátjai. Viszont minden oldalán megtalálható a főpap zaklatottságról, feldúlt lelkiállapotról tanúskodó aláírása.

Rákosi mellett Révai József is figyelemmel kísérte a fejleményeket és különböző jó tanácsokat adott, például azt, hogy Esterházy herceg ügyét össze kell „amalgámolni” (ez Révai kedvenc kifejezése) Mindszentyével. Hiszen

nyilvánvaló: az ország leggazdagabb arisztokratája a hercegprímással szövetkezett a régi rendszer visszaállítására... A kézi vezérlés ellenére Rákosi elégedetlen volt az összehordott anyaggal. Az 1949. január 9-i jegyzőkönyv elolvasása után alaposan le is szidta a politikai rendőrséget. Türelmetlenségében még azt is lediktálta, hogy mit kell tartalmazniuk a jegyzőkönyveknek.

Az egykori kihallgatók egybehangozóan tagadták az erőszak alkalmazását. Ezzel szemben Mindszenty hosszasan beszámol a többszöri kínzásról. Az ő állítását támasztja alá, hogy a vizsgálati anyagban több elszórt feljegyzés található a megveretésekről. Már a december 27-i kihallgatáson, amit Décsi Gyula irányított, elmondta a bíboros, hogy „a tegnapi napon nagy megaláztatásban volt részem, amiben eddig nem volt...” A verés fizikai kínjait a folytonos „gyalázatos, mocskos beszéd”, az édesanyját sem kímélő káromkodás egészítette ki. Nehezen viselné ezt bárki, nem egy istenféltő, felebaráti szeretetet hirdető főpap. A primás a bizalmába férkőzött Jámbor Józsefnek „hóhérként” emlegette azt a vallatóját, aki „egész éjszaka ez engem ütött-vert”, szemtelenkedett, arccal és lábujjhegyen „neki állított a falnak”, máskor „csak” megrugdosta. „Én szívesen meghalnék, de azt, hogy pojáca legyek, azt nem bírom – sutogta a hercegprímás. Ez borzasztó. Aztán az édesanyámat itt kurvázta...” A ügyvédjének január 28-i beszélgetésükön panaszolta el, hogy „közvetlenül szív alatt vertek, és a szívemet nem tudom..... én a sírban vagyok itten..... az édesanyámat leszajhazzák..... Én az önérzetemben nem bírom ezt a dolgot. Testileg is már kész vagyok.”

Rákosi az államvédelem munkájával a beismerő vallomások ellenére továbbra is elégedetlen volt, és olyan dokumentumokat követelt, amelyek egyértelműen terhelőek a bíborosra. Abban bízott, hogy lapulnak még valahol bizalmas iratok, csak a hollétüket kell kicsalni Mindszentyből. De mert ez nem sikerült, gátlástalanul rászédtek, hogy utólag írjon kompromittáló dokumentumokat. Így keletkezett két levél: az egyik Selden Chapin amerikai követhoz, a másik Ries István igazságügy-miniszterhez szolt.

1949. január 25-ére Alapi Gyula ügyész elkészítette a vádiratot. Mindenkinek nyilvánvaló volt, hogy a párt

álláspontját képviseli.

A Nemzeti Színházban

Ezen a pénteki napon délelőtt már az egész osztály színház-lázban égett, hiszen nagyon vártuk az előadást. Körülbelül 2 óras buszút után végül negyed 7-re érkezünk a Nemzeti Színházhoz. A színház maga egy csodálatos tervezésű és gyönyörű külsejű épület a Duna partján. Belépve az előtérbe szemben találhatóak a ruhatárak, s onnan márvány lépcsősorok vezetnek tovább egészen a 3. emeletig. Az egész belső tér nagyon modern, de sugároz magából egyfajta szolid eleganciát. A falakról minden emeleten a régi és a mostani színtársulat tagjai mosolyognak ránk a képekről. Gyönyörű tisztaság van az egész épületben és környékén is. Az előadás kezdetéig az osztályfőnökünk megengedte, hogy mindenhol szétnézzünk, s megcsodáljuk az emelet üvegablakán keresztül a Duna vizén játszó fényeket és az esti kivilágításban pompázó várost. Pontban 7-kor kialudtak a fények, s elkezdődött az előadás. Az Ármány és szerelem a nagy német író és költő, Schiller egyik legismertebb szerelmi drámája. A történetben a főszereplő Ferdinánd és Lujza a köztük lévő társadalmi különbségek ellenére is szeretik egymást, s össze akarnak házasodni. Ferdinánd apja Von Walter, első miniszter nem nézi jó szemmel, hogy fia egy egyszerű zenész, Miller lányát akarja elvenni, s Lujza szülei is ellenzik a frigyet. A két fiatal szerelme viszályok és cselszövések keresztútjébe kerül. A történet végén Ferdinánd és imádottja, Lujza is meghal, így a halálban végre egymáséi lehetnek, hiszen ott már nem számít ki milyen társadalmi réteg tagja volt még életében. A XVIII. századi német társadalmi és erkölcsi viszonyok kemény kritikája ez a mű, hiszen a házasság csupán egy szerződés, amelynek semmi köze a szerelemhez és a szeretethez. Ezért Lujzát egy titkárhoz szánták feleségül, Ferdinandnak pedig Lady Milfordot, a herceg kegyencnőjét kellene elvennie feleségül. Az udvari ármány a legtisztább szerelmet is tönkre teszi. A tragikus befejezés megrázó élmény a nézőknek is. A valóságábrázolás hitelességét és meggyőző voltát fokozza, hogy mindaz, ami a drámában történik, Schiller személyes

élményén alapszik. Tiltott szerelmet érzett ő is, keserves tanulóévei a hercegi nevelőintézetben és katonai szolgálata alkalmat adtak neki, hogy megismerkedjék a fejedelmi udvar jellegzetes alakjaival. A klasszikus mű hagyományaihoz ragaszkodott *Alföldy Róbert*, a rendező. A színházi darab szerepeit *Kulka János, Makranczi Zalán, Básti Juli, Hevér Gábor, Hollósi Frigyes, Molnár Piroska, Bánfalvi Eszter, Gáspár Kata* és *Vásáry André* alakították. A 2 felvonásos darab időtartama 2 óra 50 perc, a felvonások közötti 10 perces szünettel együtt. A darab érdekessége az, hogy nem voltak díszletek, hanem a színpadon egy zenekar foglalt helyet, akik tevélegesen részt vettek a darabban, hiszen ők szolgáltatták az aláfestő zenét az előadás közben. Az egész dráma így a zenészek között, valamint a színpad elülső részén bontakozott ki a szemünk előtt. A darab nagyon elnyerte a közönség tetszését, hiszen a végén 3-szor tapsoltuk vissza a színészeket.

Riport Varga Viktorral

Iskolánkban idén új diák-önkormányzati elnököt választottak Varga Viktor 12. A osztályos tanulószemélyében.

Elnökként ő képviseli a diákokat az igazgatóság és a tanári kar előtt, így nagyon fontos a feladata, mert a diákok körében fellépő

esetleges problémákat neki kell megoldania a vezetőséggel együtt. Mivel nagyon aktuális ez a téma, riportomban őt kérdeztem az elnöki munkájáról.

1. Miért éreztél késztetést arra, hogy jelöltesd magad a posztra? Milyen érzés diák-önkormányzati elnöknek lenni?

- Mikor az elődöm, *Molnár Bence* közölte velem, hogy a tisztséget továbbadja, egyből tudtam, hogy jelöltetni fogom magam. Már elsős koromban nagy vágyam volt, hogy egyszer én képviselhessem a gárdonyis diákokat. Nagyon jó érzés, hogy az osztályok képviselői megadták nekem a bizalmat, így én lehetek az összekötő kapocs a tanári kar

és a diákok között. Mindenképpen fel-emelő érzés, és büszkeséggel tölt el.

2. A tanárok elfogadják-e partnerként?

- A tantestület szívesen fogadja észrevételeinket, felvetéseinket. A vezetőség nagyban támogatja munkánkat, és bátorítja a diákönkormányzatot arra, hogy minél több színes programot szervezzünk a diákok részére, és segítsük a diákok és a tanárok közötti kommunikációt. Mindent meg fogok tenni ezért a célért. A legtöbben nagyban támogatják munkámat, de volt már eset ennek az ellenkezőjére is.

3. Mennyivel tudod hatékonyabban képviselni a diákok érdekeit, mint az elődöd?

- Szerintem nem az összehasonlítás a fontos. Sokat tanultam az ő elnökségéből. Láttam a jó dolgokat, és azokat, melyeken változtatnom kell.

4. Mik az erősségeid?

- Nagyon szeretek a való életben szervezni, elintézni dolgokat. A diáktanács ügyeinek szervezéséhez és a diákok képviseléséhez pedig szerintem igen nagy önállóság szükséges, persze együttműködve a vezetőség többi tagjával.

5. Mit tartasz a legfőbb feladatodnak? Van-e esetleg valamilyen „programod” vagy célod, amit feltétlenül meg akarsz valósítani?

- Az egész évre kiterjedő programomat már az osztályok képviselőinek előterjesztettem. Benne foglaltatik például a diáktanács komoly megszervezése, a tornaterem kihasználása, illetve további közösségi programok megrendezése. A legfőbb cél a diáknapi megszervezése, amelyhez majdnem szabad út vezet, hiszen készen van a tornaterem, illetve az udvarunk is. Legelső lépésként viszont az igazgatóság elé kell terjesztenünk a kezdeményezést. Az úgynevezett “Diák-hét” programját a vezetőség már elfogadta, de némi probléma lépett fel a rendező osztályok egyikének együttműködésével. Remélem, hogy ez az akadály a jövőben el fog hátrulni.

6. Miként lehet az esetleges problémákat, panaszokat vagy ötleteket hozzád eljuttatni?

- Legfőképpen személyesen, az osztályom terme a 65-ös, de ha esetleg nem találtok (vagy nem szeretnétek személyesen közölni), akkor január első hetében ki helyeztünk egy hirdetőtáblát és egy postaládát a tanári folyosó egyik

falára, melybe a diákok elhelyezhetik ötleteiket, problémáikat, felvetéseiket. Kérjük, minél többen nyugodtan jutasátok el hozzászólásaitokat.

8. Vannak-e tervezett programok ebben az évben?

- “Diák-hét”, Gárdonyis-bál (ápr.12. de ez még változhat), Filmklub, Floorball szakkör, Diák-önkormányzati terem berendezése, Reggeli zene bevezetése, Pinceklubos diszkó, reggeli sportolási lehetőség bevezetése a tornateremben.

9. Melyek az eddigi tapasztalataid?

- Beelátva a diákelnök munkájába rájöttem, hogy nem is olyan egyszerű. Rengeteg különböző feladatot kell ellátnunk, amihez kevés aktív diák ad segítséget. Nagyon sok ötletünk van, és rengeteg ötletet kapunk, de ezek kivitelezése igen nagy feladat számunkra. Egy ilyen nagy létszámú iskolában mindenkinek tetsző programot szervezni majdnem lehetetlen.

10. Kik még a vezetőség tagjai?

- *Holló Gellért 11.C* – alelnök, *Sebők Eszter 10.K, Hegedűs Donát, 12.K, Pintér Áron 12.A* tagjai a vezetőségnek.

11. Hogyan működik a vezetőség?

- A mindennapok során fellépő problémákat először a vezetőség tárgyalja meg. Ezután terjesztjük az osztályok képviselői felé. Esetleges ötleteikkel kiegészítjük, majd az igazgatóság hozza meg a végleges döntést. A vezetőség mindennapjaiban megtalálhatók a diák-önkormányzati kérdések és ezek tárgyalása, diák-önkormányzati gyűlést általában havonta, de ha szükség van rá, akkor sűrűbben is összehívunk.

12. Értékel az eddigi munkátokat!

- Véleményem szerint a vezetőség tagjai és a rendszeresen gyűlésre járó osztályképviselők próbálnak minél többet segíteni a munkában. Sokkal könnyebb lenne a kapcsolattartás, ha minden osztály képviseltetné magát a gyűléseken, és odaadó munkával próbálná a diákéletet színesebbé tenni. A diákönkormányzat megpróbál a lehető legtöbb időt fektetni munkájába és azt sikeresen végezni. Ezúton szeretném megköszönni az Igazgatóságnak támogatott munkáját és a diákönkormányzat aktív tagjainak, hogy munkájukkal hozzájárulnak ötleteink megvalósításához.

Köszönöm a riportot és kívánok neked sok szerencsét és kitartást a munkához! Megígérhetem, hogy örömmel fogunk beszámolni a programokról.

Kengyel Dóra 10.C

Az alapító atyák

1966 óta minden év január 26-**a Szent Róbert, Szent Alberik és Harding Szent István - a ciszterci rend alapító atyáinak - ünnepe. Talán nem szükségtelen, ha néhány mondattal bemutatjuk e szenteket.**

A 11. század a keresztény egyházban a cluny reform nyomában kiteljesedő monasztikus megújulás időszak. A megújulás célja kiszakadni a feudális társadalom kötelékéből, hátat fordítani a világnak, és új életformát teremteni, amelyben az egyszerűség, a szegénység, a fizikai munka és a szeretet gyakorlása a meghatározó. Ehhez a legmegfelelőbb forma a remete életmódja. S mivel az eszmény a bencés kolostorokban élő szerzetesekben fogalmazódik meg, az ősi formákhoz való visszatérés és ragaszkodás jelszavával a hasonlóan gondolkodó feketeruhás bencéséből kis közösségek lépnek ki, hogy új, de a régi elvekhez hű monastorokat alapítsanak.

1028 körül nemesi családban születhetett az a Róbert atya, aki apáti címeiről lemondva 1075-ben Molesme-ben monastort alapított. Azonban az alapítás oly sikeres volt, annyi új hivatás lett, hogy Róbert atya 1097 őszén néhány szerzetes társával - köztük Alberikkal és a titkárával, Harding Istvánnal - felkeresték Lyon érsekét, s kérték, hogy új alapítást engedélyezzen nekik, ahol „szigorúbban és tökéletesebben” követhetik Szent Benedek reguláját. Az érsek engedélyezte számukra a távozást. S így történhetett, hogy 1098 elején (a hagyomány szerint március 21-én) Róbert atya 21 társával megalapíthatta az „Új monastort” Dijontól 20 km-re délre, egy „rémséges és iszonyúan magányos” vidéken. A terület neve Cîteaux, latinul Cistercium. Az elnevezésre adott egyik magyarázata szerint a Langers-ből Chalon-sur Saône-ba menő régi római katonai úton „a harmadik mérföldkövön innen” (Cis tertium lapidem miliarium) fekvő terület. Más értelmezés szerint a latin cistelli ’nadas, sás’ jelentésű szóból ered, utal-

va a terület eredeti jellegére, és a letelepedő szerzetesek nehézségeire.

E területen építettek egy kápolnát, de 1099 nyarán a lyoni érseki zsinat Róbert atyát visszahelyezte Molesme-be, ahol 1111-ben meg is halt. (1220-ban avatták szentté.)

A megmaradó nyolc szerzetes Alberiket választotta meg apátnak, aki felépítette az első kőtemplomot, amelyet 1106. nov.16-án a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szenteltek. Az ő idejében vált szokássá a festetlen kámsza viselése, amelyről fehér, azaz szürke barátoknak nevezték el a közösség

tagjait. Ő készítette el az új monastor első szabályzatát. Az ő idejéből származik II. Paszkál pápa „Római Kiváltság” (Privilegium Romanum) kezdetű bullája, amelyben olvasható, hogy a szerzetesek biztonságban és minden zaklatástól mentesek legyenek (1109.) Odó és fia, Hugó burgundiai hercegek adományainak köszönhetően biztosított lett a monastor anyagi léte. Alberik 1109. január 26-án halt meg.

A közösség az addigi perjelt, Harding Istvánt választotta meg apátnak, aki 1060 körül születhetett Angliában,

felnőve járt Skóciába, majd elzarándokolt Rómába, ahonnan visszafelé jövet csatlakozott Róbert atyához.

A források szerint az ő idejében jöttek létre az első grangiák, azaz majorok (mezőgazdasági épületek), de ő határozott és a tudományok iránt fölöttébb érdeklődő személyiség volt. Az ő kezdeményezésére kerültek bele a Regulába Szent Ambrus himnusai, amelyeket szövegkritikai vizsgálat alá vetett. Ugyancsak megpróbálta Szent Jeromos Vulgatájának eredeti szövegét helyreállítani. S esztétikailag is szép kéziratokat készített.

Cîteaux népszerűvé vált, s István apát idejében már új monastorokat kellett alapítani. Így került sor a későbbi „négy anyamonastor” megalapítására: La Ferté (1113), Pontigny (1114), Clairvaux (1115), Morimond (1116). Három év elmúltával ezekből a monastorokból szintén új közösségek jöttek létre. (E folyamatban nagy szerepet játszott Szent Bernát, aki 1113-ban lépett be a rendbe, s ő alapította a clairvaux-i monastort.) S így kezdetét vette a rend elterjedése. 1120-ban Itáliában, 1123-ban a Rajna mentén, 1129-ben Angliában születnek meg a „leánymonastorok”.

A növekedés kényszerű szüksége és az egység megteremtésének és megszilárdításának parancsa készítette István apátot arra, hogy új bullát kérjen II. Kallixtus pápától a Cîteaux-tól függő monastorok számára. Ez a kérelem - amelyet az apátok közössége állíthatott össze - tartalmazott olyan fejezetek és szabályzatokat, amelyeket a pápa 1119. december 23-án elfogadott és megerősített.

Így született meg a Charta Caritas (a Szeretet okmánya), amely a ciszterci közösség rendi alkotmánya.

István apát 1133-ban mondott le az apáti tisztjéről, és a következő év márc. 28-án el is hunyt.

Szentté avatása 1586-ban volt, a börtönben lévő védőszentje.

KO

(A cikk írásához felhasználtam Lékai Lajos: Ciszterciek, Szent István Társulat, Bp., 1991. és Peter King: A monachizmus Nyugaton, Szent István Társulat, Bp., 2007. című munkáját.)

Az Óperenciás tegeren túlról 1.

Iskolánkba, a 13.K osztályba jár az ősz óta Pedro, alias Pedro Luis Medina Diaz, aki Venezuelában született. Mostanra sikerült rávenni, hogy számoljon be hazájáról, és írja meg magyarországi tapasztalait. Köszönjük neki, és köszönjük a segítséget Utassy-Vadász Judit tanárnőnek, aki az egyeztetés nehéz munkáját és fordítások korrektúráját végezte. És köszönjük a fordítást végző tanítványainak is a közreműködést.

Venezuela egy dél-amerikai ország, északról a Karib-tenger, délről Brazília és Kolumbia, keletről Guayana, nyugatról pedig szintén Kolumbia határolja. A

fővárosa Caracas. Tipikus ételük a pabellón criollo (marha aprópecsenye, paradicsommártással és fekete babbal). Venezuela zászlóját három szín alkotja: sárga, kék és piros.

Venezuelában nincs négy évszak, mint más országokban, csak kettő: a meleg és az esős évszak. A meleg évszak csaknem egész évben tart, egészen februártól októberig. Ilyenkor a hőmérséklet 30 és 40 fok között alakul. Ezután következik az esős időszak (nem minden évben van). Ami a földrajzot illeti, Venezuela 23 államból áll, én Nueva Esparta államban élek, melyet három sziget alkot (Margarita, Coche, Cubagua).

Venezuelának sokféle éghalata van és a táj nagyon változatos, ezeket az ország különböző területein találjuk. Venezuelában vannak szavannák, esőerdők, alföldek, sivatagok, tengerpart és hófödte hegyek. Venezuelának is van egy folyója, amely átszeli az országot, ez az Orinoco, azt lehet mondani, hogy ez Venezuela Dunája. Található még egy kisebb folyó is az országban, a neve Caroni. Ez erősebb sodrású, mint az Orinoco, és két vízi erőmű van rajta, amelyek az egész országot ellátják energiával. (fordította: Szabó Szamanta 12.c, Tarnai Zsuzsa 12.B)

A coroi sivatagok

Az ország keleti részén elhelyezkedő Falcon államban vannak a coroi sivatagok. Nagyon hasonlítanak a Szahara sivatagához a sárga, meleg homok miatt. A Coro sivatag nagyon fontos turistacélpont, mert lehetőséget ad olyan extrém sportok gyakorlására, mint a rally és a homokdeszkázás. Ezek a sportok nagyon jellemzőek Coróban, és sok venezuelai mozdul ki a fővárosból keletre, hogy kipróbál-

hassa és izzé ezeket az izgalmas sportokat.

A keleti partok

A fővárosi emberek gyakran keresik fel az ország keleti részét nyaralás céljából. Az ország keleti részét Anzoátegui, Sucre és Nueva Esparta (Margarita) államból áll. Ez az a terület, ahol az ország legszebb strandjai találhatóak és ahol széleskörű a halászat, főként Margarita gazdaságának részeként. Ez a terület Venezuela legtrópusibb vidéke.

A nagy szavanna

Ez az ország legősibb területe, sokan Venezuela szívének nevezik. Bolívarban található, nagyon közel a brazil határhoz. Szavannák, esőerdők, folyók mocsarak alkotják és a Salto Angel, amely a világ legmagasabb víz-esése. Erről a területről származik a jól ismert anakonda kígyó, és errefelé nagyon sok bennszülött él. (fordította: Jékli Alexandra, Gergely Zita 12.B)

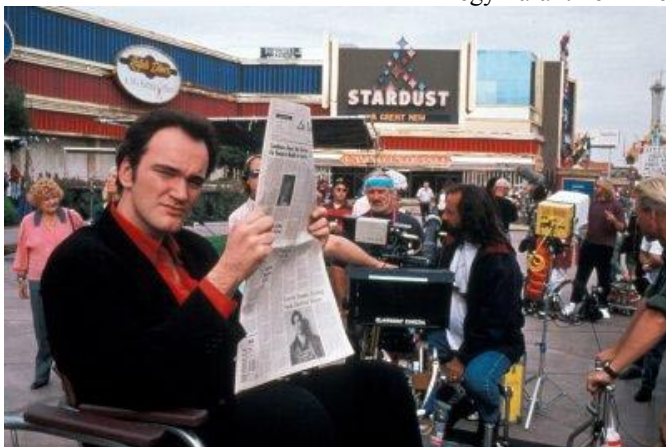

Erőszak a filmvászonon

Tarantino és más rendezők hatásai a nézőkre

Sosem felejttem el a napot, mikor a videotékából kikölcsönöztem Quentin Tarantino Kill Bill című filmjét. Nagybátyámtól hallottam, hogy Amerikában nagy sikere van, a film és a rendező hatalmas népszerűségnek örvend. Ugyanakkor kemény jeleneteket tartalmazó, erőszakos film is. Kultuszfilm. Ezen hírek, vélemények után egyre jobban kezdett érdekelni, hogy milyen film ez és miért olyan híres a rendezője. Miután kikölcsönöztem, otthon ebéd előtt belenéztem, pusztán kíváncsiságból. Az első képkocka után kikapcsoltam, a konyhába rohantam és közöltem édesanyámmal, hogy én ezt a filmet nem fogom megnézni. Este édesanyám megnézte, és közölte velem, hogy bár szadista film, az erőszakot komolytalanul, nem sokkolóan ábrázolja. Akkor már bántam, hogy nem volt merszem végignézni, és mikor a televízióban levetítették, felvettem videóra nagyapámmal. Otthon édesapámmal és édesanyámmal néztem meg, és azt az élményt sohasem felejttem el. Annyira mulatságos volt számomra a több liter művér látványa, hogy majdnem az egész filmet végignevettem. Emellett lenyűgözött a műfajok összekeverése, az animék és samurájfilmek látványvilága Morricone-féle westernzenékkel, a karakterek, a színészek játéka és a zseniális történetvezetés. Akkor váltam Tarantino-rajongóvá. Azóta a Jackie Brown kivételével minden filmjét láttam és megvettem. De mitől olyan érdekesek ennek az embernek a filmjei?

Először is nem árt tudni, hogy ez az ember örülten szereti a filmeket, a

videotékában, ahol dolgozott, mindent megnézett és filmkészítés közben a legboldogabb. Filmjei tehát tele vannak sablonokkal, minden más filmből lop egy-két ötletet, és ezeket saját műveibe rakja bele. De ez önmagában nem elég. Tarantino fogja ezeket a sablonokat, ötleteket és a saját fantáziája szerint összekeveri, csavar rajtuk egy kicsit. Így olyan karakterek, párbeszédok és jelenetek jönnek létre, melyekkel az ember más filmekben még nem találkozott. E csavarok, újítások által jellemző filmjeire az eredetiség. Egyszerűen csodálatos nézni, ahogy filmjeit fejezetekre osztja, ide-oda ugrál az idősíkok között, nagyszerű karaktereihez a legtekélyesebb színészeket választja ki, az erőszakot pedig mulatságosan mutatja be. Hatása leírhatatlan.

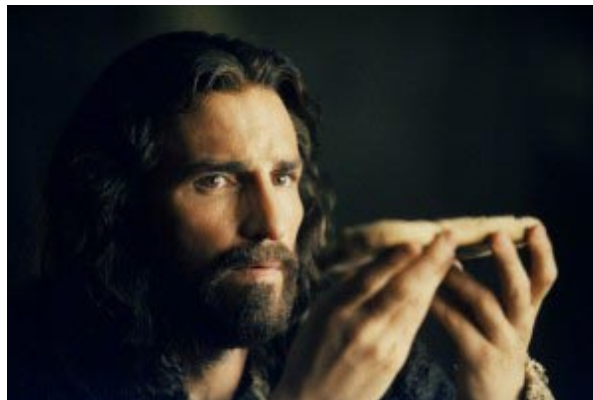
Elmondhatjuk tehát, hogy filmjei megérdemlik a pozitív kritikákat. Szórakoztató élményt nyújt a nézőknek, valamint műveiből a fiatalok megismerhetnek olyan filmrendezőket, színészeket, akikről korábban még nem hallottak (minden filmben a szereplők beszélgetnek régi filmekről és készítőikről). Ám nem árt tudni, hogy ezeknek

a moziknak amennyi pozitívuma, annyi negatívuma is van. Tarantino munkásságát lehet szeretni, de lehet nagyon utálni is. Aki gyöngye idegzetű és nem bírja a véres jeleneteket, az kerülje el Tarantino filmjeit! Kétféleképpen lehet ezekhez a szcénákhoz hozzáállni: vagy végigneveted az egészet (csak ha van humorérzéked), vagy elborzadsz a látványtól. Ez különösen a 18 év alatti fiataloknak szól. Nem könnyű egy Tarantino filmet végignézni. A karakterek többsége pszichopata vagy bűnöző, esetleg perverz. De figyelmeztetek megint mindenkit: nem lehet és nem kell komolyan venni!

Ezért felháborító kicsit, mikor Tarantino filmjeit erőszakosságuk miatt támadják. A

mai filmeket nézve ugyanis Tarantino még a könnyedebbek eset erőszakábrázolás szempontjából. Ott van például David Fincher kultikus pszichothrillerre, a Hetedik. Brutális, perverz képsorai nem öncélúak, mégis az egész filmet áthatja a borzalom, az örület. Mint valami sötét utazás egy sorozatgyilkos pszichéjébe.

Mel Gibson a Mad Max című akciómozival futott be. Sokan úgy jártak vele, mint én először a Kill Billel, az első képkockák után kikapcsolták. Mel Gibson az a rendező, akit napjainkban talán a legtöbb negatív kritikával illetnek filmjei brutalitását illetően. Ez is igazságtalan számomra, mivel az erőszak az ő filmjeiben sem öncélú. Közvetíteni, üzenni akar vele az emberiségnek. A Passió című filmje brutális, de egyesíteni akarja a nézőket vele. A film üzenete, hogy higgyünk, hogy megértjük, Krisztus mit vállalt fel értünk. Következő filmje az Apocalypso, melynek üzenete az agresszió elkerülése, mert az csak pusztuláshoz vezet. A film remek (személyes kedvencem), mégis sokaknak csak az erőszak jött le belőle.

Tarantinora nagy hatással voltak az olyan nagy rendezők is, mint David Lynch. Két leghíresebb műve a Kék bársony és a Veszett a világ. Én az utóbbit láttam, és véleményem szerint igen elgondolkodtató, érdekes film. A történet egy fiatal szerelmes párról szól, akik útra kelnek a nagyvilágba. Útjuk során mindennel találkoznak, ami e világban veszett, kegyetlen, nyugtalanító vagy erkölcsstelen. Mikor ezt a filmet megnéztem, elsőre csak annyi volt a véleményem, hogy erőszakos, perverz, örült film. Kis idő elteltével megnéztem másodszor is, és a véleményem teljesen megváltozott. Nagyon sok üzenete van: a világ teli van veszélyekkel, csak a szívedre hallgass, ne barátkozz ide-

gen, rossz emberekkel. A mai világban nagyon sok kegyetlenség történik, ezért a filmet fiataloknak különösen ajánlom, természetesen csak az erős gyomrúaknak, hogy tanuljanak belőle.

Minden idők egyik legkegyetlenebb filmjének sokan a Salo, avagy Sodoma 120 napja című Pasolini-mesterművet tartják. A maga idejében a mű hatalmas botrányt váltott ki, sok helyen betiltották, vagy cenzúrázva vetítették. Bemutatása előtt a rendezőt megkésélték. Pasolini maga is átélte, ami a filmjében történik, fivérét Saloban meggyilkolták. A mű a pornográfiát keveri az erőszakkal, máig nehezen emészthető, felkavaró alkotás. Megtekintése előtt kötelező tudni, hogy mi történt abban a fasiszta korszakban, különben értelmetlenség nézni ezeket a jeleneteket. Pasolini szánt szándékkal csinálta meg így a filmjét, hogy a kor gyilkosairól, kegyetlenségeiről gusztustalan metaforákkal, szadista szcénákkal rántsa le a leplet. A film csak és kizárólag felnőtt nézőknek ajánlott!

Visszatérve Tarantinóra, érdekes, hogy filmjei a fiatalabbakra milyen hatással vannak. Még a 12-14 éves Tarantino-rajongó is sokkal szemléletesebben, kritikusabban alkot véleményt a filmekről, mint az átlagnéző, aki szerint egy film csak jó vagy rossz lehet. Ami azonban bosszantó, az a trágár nyelvhasználat. Tarantino minden filmjében szeretettel használ trágár kifejezéseket, az afro-amerikaiakra utaló szó gyakori használata különösen dühítő. A magyar nyelv mivel sokkal gazdagabb

ronda szavakban, mint az angol, így a szinkron még undorítóbb, mint az eredeti hang. Bár viccesek meg jópofák ezek a filozofálások, párbeszéddek (a Ponyvaregényben különösen), mégis sok fiatal eltanulja, és a köznyelvbe helyezi őket, ami felhőborító. Tarantino művei biztosan nagy szerepet játszottak abban, hogy a mai tizenévesek nyelvezete ilyen trágár lett. A fiatalok mivel tapasztalatlanok és éretlenek, gyakran gondolják, hogy ami a filmvásznon történik, az a valóságban is úgy

van. Ez nagy és veszélyes tévedés. Ha dühödben véresre versz valakit az utcán, mert egy filmben ez annyira menő volt, nem biztos, hogy happy end lesz a vége. Ami a vásznon történik, az nem a valóság. Éppen ezek miatt veszélyes a fiatalok szórakoztatására erőszakos filmeket készíteni. Különösen azok számára, akik a rendezőt nem ismerve csak szórakozni ülnek be a moziba.

Mindent összevetve, az erőszak egy filmben lehet vagy tanító, vagy öncélú. Amit még érdemes megemlíteni, hogy bármi, amit látunk és hallunk egy filmben, csak a film része. Csak egy film. Nem kell megijedni tőle, nem kell mindig komolyan venni, és ami a legfontosabb: nem kell a saját életteddel, a valósággal összekapcsolni. Ami meg Tarantinot illeti: az ő filmjeiben olyan az erőszak, mint a koncerten a hangos zene: nem szólhatsz, hogy halkítsák le. Ennek tudatában vegyél jegyet rá.

Varga Ábel 11.A

Versenyeredmények:

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV) Második fordulóra jutott: *Sebestyén Konrád 12. E* német nyelv. Szaktanár: *Rák Sándorné*
Arany János Irodalmi Verseny *Ballagó Júlia 9. K 2.* fordulóra jutott. Szaktanár: *Tóthné Török Anna.*
„Sokszínű természet” Versmondó Verseny” (Hatvani Bajza József Gim-

názium) *Halasi Alexandra 12.E 1.* hely. Szaktanár: *Ballagóné Csernyák Éva.*

Megyei Számítástechnika Alkalmazási Verseny csapat: *Paulik Krisztina, Kovács Anett Martina, Forgács Levente 10.A 2.* hely, Felkészítő tanár: *Kovács Mária.*

A „Magyar Kultúra Napja” (Palóc Társaság pályázatírás) *Kása Ádám 12.C 2.* hely. Szaktanár: *Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya*

„Szép magyar beszéd” *Csizmadia Benedek 6.C 3.* hely. Felkészítő tanár: *Tóthné Török Anna.*

Implom József Helyesírási Verseny *Horváth Kitti 10.K 2.* hely, *Semegi Judit 9.K 5.* hely, *Patkó Evelin 10.E 4.* hely.

Felkészítő tanár: *Lapinskasné Máté Erika, Tóthné Török Anna és Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya.*

G r a t u l á l u n k

2009. december 24-én megszületett *Murótné Lehoczky Erika* tanárnő *Vilbó* nevű kislánya. Az újszülött kislánynak, a testvéreinek, a szülőknek jó egészséget és hosszú életet kívánunk.

G r a t u l á l u n k

2010. február 6-án megszületett *Karsai Nick* tanár úr *Mira* nevű kislánya. Az újszülött kislánynak, a testvéreinek, a szülőknek jó egészséget és hosszú életet kívánunk.

Legyél Te is szerkesztő!

Ha van Téged érdeklő téma, vagy van kész anyag, amivel színesíteni szeretnéd az iskolaújságot, keresd meg a szerkesztőket vagy *Kovács Ottóné* tanárnőt! Szívesen közlünk minden írást, amely az iskolánk szellemiségétől nem idegen.

Szerkesztőség:

Felelős kiadó: *Dr. Pisákné Balogh Éva* igazgatónő.
 Felelős szerkesztő: *Kovács Ottóné* tanárnő.
 Villámposztacím: *deleo@citromail.hu*
 Diákszerkesztő: *Kengyel Dóra Boróka 10. C és Varga Ábel 11.A* osztályos tanuló.
 Technikai munkatárs: *Kovács Ottó* tanár úr.